

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **J. S.**, bytom: J., zastúpeného advokátskou kanceláriou GRUJBÁR, s.r.o., so sídlom Adama Štrekára 8255/50, 917 08 Trnava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Radovan Grujbár, proti žalovanej: **I. B.**, bytom: A., zastúpenej JUDr. Tiborom Sanákom, advokátom so sídlom Nám. SNP 2, 917 01 Trnava, **o zaplatenie 15.572,12 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 18 C 197/2008, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 30. októbra 2013, sp. zn. 24 Co 219/2012-272, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi, na účet jeho právneho zástupcu Advokátskej kancelárie GRUJBÁR s.r.o., zriadený v T. č. účtu: X. náhradu trov dovolacieho konania v sume 328,38 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) rozsudkom zo dňa 30. októbra 2013, sp. zn. 24 Co 219/2012 potvrdil podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny rozsudok Okresného súdu Trnava z 18. apríla 2012 č. k. 18 C 197/2008-229 ktorým súd prvého stupňa zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 5.069,78 € s 8,5 % ročným úrokom z omeškania od 5. mája 2008 do zaplatenia a vo zvyšku návrh zamietol. Ďalej zaviazal žalobcu zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v sume 1.370,32 €. Súd prvého stupňa mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že žalobca spolu s bývalou manželkou zo spoločných prostriedkov – z prostriedkov patriacich do ich bezpodielového spoluvlastníctva – uskutočnili rekonštrukciu bytu, vlastníčkou ktorého je žalovaná, rovnako ako mal za preukázanú aj skutočnosť, že zo strany žalovanej ako prenajímateľky bytu došlo k udeleniu súhlasu s vykonaním rekonštrukcie, neprotestovala proti nej a nemala ani žiadne

námietky a je zrejmé, že prinajmenšom dala súhlas k rekonštrukcii konkludentným spôsobom. Súd prvého stupňa konštatoval, že dospel k záveru, že návrh žalobcu je dôvodný v sume 5.069,78 €, čo predstavuje polovicu protihodnoty toho, o čo sa zvýšila hodnota veci, teda hodnota bytu žalovanej po zohľadnení opotrebovania veci žalobcom ku dňu 18. februára 2008, do ktorej doby žalobca v byte býval a do ktorej doby teda aj vec opotrebovával. Súd prvého stupňa uviedol, že priznal žalobcovi polovicu protihodnoty toho, o čo sa zvýšila hodnota bytu z dôvodu, že rekonštrukcia sa vykonávala počas manželstva žalobcu a jeho bývalej manželky a na rekonštrukciu boli použité finančné prostriedky patriace do ich bezpodielového spoluvlastníctva, polovica teda podľa súdu prvého stupňa patrí bývalej manželke žalobcu. Súd prvého stupňa tak návrh vo zvyšku zamietol. Žalobcovi priznal zo sumy 5.069,78 € aj úrok z omeškania v sume 8,5 % ročne, ktorá úroková sadzba bola platná v čase predmetného vzťahu, a to od 5. mája 2008, od ktorého dňa sa žalovaná dostala do omeškania na základe písomnej výzvy zo strany žalobcu na zaplatenie.

Odvolačí súd rozsudok súdu prvého stupňa na odvolanie účastníkov konania ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. a v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním správne zistil skutkový stav, že navrhovateľ spolu s bývalou manželkou uskutočnili rekonštrukciu bytu, ktorého vlastníčkou je žalovaná, zo spoločných prostriedkov – z prostriedkov patriacich do ich bezpodielového spoluvlastníctva. Rovnako sa odvolací súd stotožňuje aj so záverom súdu prvého stupňa, že mal za preukázané, že zo strany žalovanej došlo k udeleniu súhlasu s vykonaním rekonštrukcie. Ďalej v napadnutom rozsudku uvádza, že súd prvého stupňa daný právny vzťah aj nárok žalobcu správne posúdil podľa § 667 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď zmeny na veci je nájomca oprávnený vykonávať len so súhlasom prenajímateľa. To podľa odvolacieho súdu znamená, že ak mal zistený konkludentný súhlas s rekonštrukciou, ale nedohodli sa na úhrade nákladov zo strany žalovanej, potom mohol žalobca ako nájomca požadovať po skončení nájmu protihodnotu toho, o čo sa zvýšila hodnota veci (investície).

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie z dôvodov podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p., pretože v konaní došlo k vadám podľa ust. § 237 písm. f/ O.s.p. tým, že odvolací súd jej odňal možnosť konať pred súdom a ďalej podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. preto, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa žalovanej súd prvého stupňa ako aj odvolací súd použili správne ustanovenie zákona, ale nesprávne ho vyložili a postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu základného práva

žalovanej na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj právo na spravodlivý postup podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Žalovaná ďalej uviedla, že má za to, že pokiaľ je postup súdov v rozpore s cit. článkami, je potrebné konštatovať, že sa jedná o postup súdov smerujúci k zmätočnému rozhodnutiu s tým dôsledkom, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/. Zároveň poukázala na ustálenú judikatúru súdov (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Trnave, č.k. 10 Co/15/2011-405), kde malo byť konštatované, že s požiadavkou na spravodlivý proces, ako aj na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je v rozpore nielen úplný, či čiastočný nedostatok dôvodov rozhodnutia, ale aj napr. existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, ako aj vnútorná protirečivosť jednotlivých častí odôvodnenia. Žalovaná uviedla, že je nesporné, že medzi skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdov v predmetnom konaní je extrémny nesúlad. Žalovaná žiada, aby dovolací súd zmenil rozsudok odvolacieho súdu tak, že žalobu zamietne a zaviazže žalobcu zaplatiť žalovanej všetky trovy konania. Zároveň žiada o odklad vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa.

Žalobca vyjadrením k dovolaniu žiada dovolanie zamietnuť a zaviazat' žalovanú zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 377,94 € (2x 18,93 + 2x 8,04 €).

Najvyšší súd Slovenskej republiky predovšetkým nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti (dovoláním) napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 243 O.s.p. a v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

Následne Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu prípustné, ak smeruje proti takému jeho rozhodnutiu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danom prípade dovolaním žalovanej nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký jeho potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. procesne prípustné.

Vzhľadom na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal predovšetkým otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. (t.j. ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát).

Žalovaná existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

V dovolaní sa namieta existencia vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

K odňatiu možnosti žalovanej pred súdom konať malo podľa jej názoru dôjsť tým, že z dôvodov existencie extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi a skutkovými zisteniami odvolacieho súdu obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku a teda z dôvodu porušenia povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. riadne a presvedčivo odôvodniť rozsudok ako aj z dôvodu porušenia práva žalovanej ako účastníka konania na spravodlivé súdne konanie, t.j. z dôvodu že napadnutým rozsudkom odvolací súd odňal žalovanej možnosť konať pred súdom.

Dovolací súd zdôrazňuje, že vada konania vymedzená v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu vo vnútroštátnych podmienkach Slovenskej republiky ustanovuje § 157 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Dbá pritom aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Výkladom citovaného ustanovenia O.s.p. pritom treba dospieť k záveru, že s tam uvedenými požiadavkami je v rozpore nielen úplný či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napr. aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú a napokon i len všeobecné súhrnné zistenia bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto zistenia vyvedené. Povinnosť súdu riadne odôvodňovať rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania (okrem upretia

práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Niet v ňom miesta pre dohady a domnienky. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné. Tieto požiadavky dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spĺňa a spĺňa ho aj rozsudok prvostupňového súdu.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Oba sudy v odôvodnení rozhodnutí uviedli stručne rozhodujúci skutkový stav, opísali priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, citovali právne predpisy, z ktorých vyvodili svoje právne závery.

Odvolací súd svoje rozhodnutie náležite zdôvodnil v zmysle ustanovenia § 157 O.s.p., poukázal na zistený skutkový stav vyplývajúci z vykonaného dokazovania a náležitú pozornosť venoval právnemu posúdeniu veci. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia tak spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.).

Žalovaná svoje dovolanie odôvodnila tiež odkazom na ustanovenie § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. (t.j., že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (por. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 112/2001, sp.zn. 2 Cdo 50/2002). Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (por. § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., pretože (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (por. napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 102/2004, sp.zn. 2 Cdo 282/2006, sp.zn. 3 Cdo 174/2005, sp.zn. 4 Cdo 165/2003). I keby podľa názoru dovolateľov išlo o nesprávne právne posúdenie veci (dovolací súd z tohto aspektu vec neposudzoval), táto skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd použil správny právny predpis a či ho správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo). Keďže dovolanie žalovanej nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd pristúpiť k posúdeniu správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej podľa

§ 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešný žalobca v dovolacom konaní podal návrh na uloženie povinnosti nahradiť mu trovy tohto konania v sume 377,94 € (2 x 180,93 € + 2 x 8,04 € režijný paušál). Dovolací súd mu priznal náhradu, ktorá spočíva v odmene advokáta za jednu právnu službu, ktorú poskytol žalobcovi, a to vyjadrenie k dovolaniu. Sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 10 ods. 1 v spojení s ustanovením § 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytnutie právnych služieb v sume 320,34 €, čo s režijným paušálom (8,04 €) predstavuje spolu 328,38 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 15. apríla 2015

JUDr. Ľubor Š e b o, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Vanda Šimová